התם [א] (א) חד קרא כוליה לגופיה וחד לסככה אתאי הלכתא וגרעתה לשלישית ואוקימתה אטפח אלא מעתה ויטמאה שבועים שבעים [ב] אהני קרא ואהני מסורת ארבעים ותרין בעיא למיתב שאני התם דכתיב כנדתה ותנא מייתי לה מהכא [ג] (ב) וכפר וכפר וכפר מפני הדין שיכול [ד] והלא דין הוא נאמרו דמים למטה ונאמרו דמים למעלה מה מתן [ה] דמים האמורים למטה שנתנן במתנה אחת כיפר אף דמים האמורים למעלה שנתנן במתנה אחת כיפר או כלך לדרך זו נאמרו דמים בפנים ונאמרו דמים בחוץ מה דמים האמורים בפנים חיסר אחת מן המתנות לא עשה ולא כלום אף דמים האמורין בחוץ חיסר אחת מן המתנות לא עשה ולא כלום נראה למי דומה דנין חוץ מחוץ ואין דנין חוץ מבפנים [ו] או כלך לדרך זו דנין חטאת וארבע קרנות מחטאת וארבע קרנות ואל יוכיח חוץ שאין חטאת וארבע קרנות תלמוד לומר וכפר וכפר (מפני הדין) וכפר אע"פ שלא נתן אלא שלש וכפר אע"פ שלא נתן אלא שתים וכפר אע"פ שלא נתן אלא אחת והאי מיבעי ליה לגופיה אמר רבא בר אדא מרי אסברה לי אמר קרא וכפר ונסלח זו היא כפרה זו היא סליחה אימא וכפר אע"פ שלא נתן אלא שלש למעלה ואחת למטה וכפר אע"פ שלא נתן אלא שתים למטה [ז] ושתים למעלה * וכפר אע"פ שלא נתן למעלה אלא למטה אמר רב אדא בר יצחק א"כ ביטלת תורת ארבע [ח] קרנות ואי רחמנא אמר ליבטלון אמר רבא [ט] איזהו דבר שצריך שלש הוי אומר אלו קרנות אימא וכפר אע"פ שלא נתן אלא [י] אחת למעלה ושלש למטה לא מצינו דמים שחציין למעלה וחציין למטה ולא והתנן [יא] הזה ממנו אחת למעלה ושבע למטה (ג) כמצליף מאי כמצליף מחוי רב יהודה כמנגדנא [יב] הזה על טהרו של מזבח שבע פעמים

הכא דל חד (ג) **לגופיה.** פש להו ארבע: **וחד לסכך.** מאחר שהתחיל לפרש תבניתה פירש סכך עם דפנותיה פשו תלת: **אתאי הילכתא.** שנאמרה למשה מסיני [יא] וגרעתה לשלישית כך נאמרה הלכה שהשלישית דייה בטפח היינו דתנן [יב] שתים כהלכתן שלישית אפי' טפח: **ועמאה שבועים שבעים.** כתיב נימא נמי אהני מסורת לטפויי פלגא דתוספ' שבעים על שבועים [יג] ואהני מקרא לבצורי פלגא נמצאת מוסיף על שבועי' כ"ח חציו של נ"ו: **בעי למיתב.** ימי טומאה יולדת נקבה: **שאני התם דכתיב כנדתה.** משמע שלא ירד הכתוב למנין ימים אלא למנין שבועות שהנדה שבוע אחת והיולדת שבועים שאם אתה אומר שבעים הפלגת מתורת נדה הרבה אבל כשאתה אומר שבועים קרבת' לתורת נדה: **ותנא.** דמתני' [יד] לא מייתי להא דב"ה כרב הונא אלא מהכא: **וכפר וכפר וכפר.** בשעיר נשיא ושעירה וכשבה [טו] שכולן על המזבח החיצון: **מפני הדין.** שחזר חלילה ומלמד על החטאת החיצונה שכל מתנותיה מעכבות לכך נאמרו אלו להכשיר אם חיסר: **והלא דין הוא.** להכשירה במתנה אחת וקרא למה לי: **נאמרו דמים למטה.** מחוט הסיקרא כל הדמים חוץ מחטאת: **ונאמרו דמים למעלה.** מחוט הסיקרא חטאת. מה [טז] התחתונים כפר במתנה אחת * דכתיב (ה) ודם זבחיך ישפך ומיהו חטאת מהאי קרא לא יליף דלא שייכי ביה לשון שפיכה כי אם זריקה [יז] שהיא במתנת אצבע אלא בבנין אב למד מן התחתונים דאף הוא כפר במתנה אחת: **בפנים.** בחטאות הפנימיות: **בחוץ.** בחטאות החיצונות: **לא עשה ולא כלום.** בפירקין (ט) ילפינן לה: **חוץ מחוץ.** חטאת מעולה: **דנין חטאת.** החיצונה שהיא חטאת וכתיב בה ארבע קרנות כמו שאמרנו למעלה קרנת קרנות קרנות מחטאת הפנימית שהיא חטאת ונאמרו בה ארבע קרנות כדלקמן [מ.] למעלה הוא אומר קרן קרנות בפר כהן משיח הרי שתים למטה הוא אומר בפר העדה קרן קרנות [יח] ארבע: **ולא יוכיח חוץ.** דשאר דמים [יט] חוץ ולא נאמר בהן קרנות: **מיבעי ליה לגופיה.** בכל חד וחד ללמדך שכפר על החטא: **אימא וכפר כו'.** אבל למיעקרינהו לגמרי לא: **א"כ.** דדרשינן כפר אע"פ שנתנן כולן למטה מן החוט: **בטלת תורת קרנות.** הכתובים בחטאת ועל חנם כתיב בה קרנות דהיינו למעלה: ופרכינן **ואי דרחמנא** [כ] **אמר.** דליבטלון כליעבד מוכפר ליבטלו וכי כתבינהו למצוה כתבינהו: **איזהו דבר שצריך שלשה.** וכפר הוי אומר אלו קרנות וכדאמרינן דכל חד וחד מיעט חדא קרן ויקם ליה אקרן אחת לעכב דאי כדקאמרת לאשמועינן דאי יהיב כולהו למטה כשר (למטה) ארבע וכפר הוה ליה למיכתב להכשיר ארבע המתנות למטה: **ואימא וכפר אף ע"פ שלא נתן אלא אחת למעלה ושלש למטן.** ולהכי לא כתיבי ארבעה משום דחדא מיהא (לא) מעכבא בלמעלה ותלת איתכשרי למטה אבל למיעקרינהו לא: **הזה ממנו.** מדם פר יום הכפורים בסדר יומא [דף נג:]: **אחת למעלה ושבע למטה.** כדכתיב על פני הכפרת קדמה ולפני הכפרת יזה שבע פעמים (ויקרא טז) וקא ס"ד אחת מחציו של כפרת ולמעלה ושבע מחציה ולמטה: ומשני **ההוא כמצליף.** כדמפרש ואזיל: **כמנגדנא.** כאדם המכה מלקות ארבעים ברצועה [כב] זו למטה מזו כסמוך ולא שכיון אחת מחציו ולמעלה והשאר מחציו ולמטה [כג] ולמעלה והא דקתני האחת מלוקה מהשבע [כד] לענין לידון ידו קתני כדמפרש התם [יומא נה.] כשהוא מזה למעלה מגלד ידו למטה וכשהוא מזה למטה מגלד ידו למעלה: **הזה על טהרו.** והתנן התם [נח:] הזה על טהרו של מזבח הפנימי כדכתיב והזה עליו מן הדם וגו' [ויקרא טז]:

מאי

התם חד קרא כוליה לגופיה. לא דמי לקרנות דדרשינן תחילות דקרנות משמע מניינא אבל סוכות לא משמע מניין דפנות אלא משמע שתי סוכות הלכך אין לנו לדרוש תחילות ול"ע גבי אלהים (סנהדרין דף ג:) דמשמע נמי מניין ולא דרשינן תחילות:

ארבעין ותרתין. אלי שבעים ואלי ארבעה עשר:

דכתיב כנדתה. [כג] פי' כשיעור נדתה יש לך להוסיף אנקבה יותר מן הזכר [כד] וכפ' קמא דסנהדרין (דף ד.) לא מייתי ליה להאי כנדתה:

דנין חטאת וארבע קרנות. תימה דאפילו חוץ מפנים בעי למילף משום חטאת וארבע קרנות כל שכן פנים מבפנים ולקמן (ס) מצריך קרא לכל הפנימים דמעכבי ולא ילפי מהדדי (י) דדריש לפר זה [כה] הפר כהן המשיח להקישו לפר העלם דבר של ציבור לומר דמעכבי [כו] וביום הכפורים צריך קרא: **וכפר אע"פ שלא נתן למעלה אלא למטה.** תימה אמאי איפסיק מסדר שהתחיל לדרוש דהוה ליה למימר וכפר אע"פ שלא נתן [כז] למעלה אלא אחת ושלש למטה וי"ל דלא משמע ליה לדרוש שיעשה למטה אלא נהכשר דמים הניתנין למטה ושתים למעלה וכ' למטה דקאמר היינו שיעשה למטה [כח] אחת שהיא שתים וכן וכפר אע"פ שנתן כולן למטה היינו כדין שאר דמים הניתנין למטה [כט] אבל אי אמרת אחת למעלה ושלש למטה הוי למטה אחת שהיא שתים ואחת שהיא אחת פוסל [ל] והיינו תרי שינויי שרובה למטה וגם האחת אינו כמשפט דמים של מטה אבל שלש למעלה ואחת למטה אע"פ שאותה אחת אינו כמשפט אין קפידא כיון שהרוב למעלה ע"כ ומשני רבא איזהו דבר שצריך שלש וכפר הוי אומר זה קרנות פירוש ללידך נמי וכפר סגי דכיון דלא בעינן קרא לאחת למעלה ושלש למטה לפי שאינו כדין דמים הניתנין למטה אם כן שלש למעלה ואחת למטה נמי אע"ג דרובן למעלה לא ליבעי קרא דאין זה כדין הניתנין למטה שכל הניתנין למטה ממתנות ארבע הויא אחת שהיא שתים ופריך ואימא וכפר אע"פ שלא נתן אלא אחת למעלה ושלש למטה [לא] ולא כולן למטה ולא אתוש בסברא זו דטוב להכשיר אחת למעלה [לב] מכולן למטה: (הגה"ה תוספת ודברי רש"י יש לפרש [לג] דסבירא ליה כיון דוכפר שלישי אתי לשלש למטה כיון דהרוב למטה כשר הוא הדין כולן למטה ומשני איזהו דבר שצריך שלש וכפר כו' ולדבריך ארבע וכפר היה לו ליכתוב והוא הדין שלך אינו טוב והדר פריך ודילמא שלש למטה דוקא כשר ולא כולן מיהו לישנא דצריך שלש דמשמע ולדבריך אינו צריך שלש [לד] משמע כפי' התוס'. ע"כ הגה"ה) וצריך לדקדק אמאי לא דרשינן להני [לה] וכפר אע"פ שלא נתן לקרנות כלומר בחודה וכפר אע"פ שלא נתן באצבע [לו] וכפר אע"פ שלא נתן ארבע מתנות אלא שתים שהן ד' וזה אין להקשות דהכא דרשינן וכפר לגמרי ואפילו בשר שרי באכילה ולעיל בפרק שני (דף כו:) דרשינן לכפרה נתתיו ולא לדבר אחר דיש לחלק בין לכפר בין לוכפר:

כמצליף. תימה ומאי ס"ד דמקשה הא בהדיא קתני הכי בסיפא ביומא פ' הוציאו לו (דף נג:) דתנן לא היה מתכוין להזות לא למעלה ולא למטה אלא כמצליף וי"ל שבא לתרץ דהאי כמצליף כמנגדנא והכל במקום אחד וכמו שמפורש בערוך כמנגדנא שמרים ידו ואינו מכה עד שיורד ירושלמי (כ) מצליף כמטכלכל פי' בערוך [לז] שמטה ידו עד טיבורו: (ל) **מאי לאו אפלגיה** דמזבח. ואם כן אלינו דמים חליין למעלה וחליין למטה דמתחלה נתן [לח] אקרנות ואחר כך לחצי המזבח. תוספות. ורש"י מפרש בע"א:

עין משפט נר מצוה

יב א ב מיי' פ"ג מהל' עבודת יוה"כ הלכה ה:

תורה אור השלם

1. וְאִם נְקֵבָה תֵלֵד וְטָמְאָה שְׁבֻעַיִם כְּנִדָּתָהּ וְשִׁשִּׁים יוֹם וְשֵׁשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב עַל דְּמֵי טָהֳרָה: ויקרא יב, ה
2. וְאֶת כָּל חֶלְבּוֹ יַקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה כְּחֵלֶב זֶבַח הַשְּׁלָמִים וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן מֵחַטָּאתוֹ וְנִסְלַח לוֹ: ויקרא ד, כו
3. וְאֶת כָּל חֶלְבָּהּ יָסִיר כַּאֲשֶׁר הוּסַר חֵלֶב מֵעַל זֶבַח הַשְּׁלָמִים וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן וְנִסְלַח לוֹ: ויקרא ד, לא
4. וְאֶת כָּל חֶלְבָּהּ יָסִיר כַּאֲשֶׁר יוּסַר חֵלֶב הַכֶּשֶׂב מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֹתָם הַמִּזְבֵּחָה עַל אִשֵּׁי יְהוָה וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן עַל חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא וְנִסְלַח לוֹ: ויקרא ד, לה

מוסף רש"י

חד קרא כוליה לגופיה. דלא דרשינן תחילות, פסוק שנאמר ראשון אינו לדרשה אלא למשמעו אתא (סוכה ו:). ותנא מייתי לה מהכא. כן דרך שיטת התלמוד כשמתחילין האמוראין להוציא טעם מן המקרא, ויש תנא של ברייתא למד אותו ממקום אחר נקט הכי, כלומר האמוראין למדוהו מכאן [illegible]

הגהות הב"ח

[illegible]

גליון הש"ס

[illegible]

שינויי נוסחאות

[illegible]

שיטה מקובצת [illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com